

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street
New York City
Előfizetési díj:
Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PENTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHALY.

Editorial Rooms:
327 East 13th Street
New York City
Subscription:
Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

IV. Évfolyam. 79. szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., 1907. OKTÓBER 1-én. IV. Year. No. 79.

SZIDJÁK A MAGYART.

AZ EZERÉVES MAGYAR NEMZET A VILÁG SZINPADÁN.

Magyarország ezeréves. Még sem ismerik. Ami rosszabb: félreismerik.

Magyarország véres csatákban megvédte a Nyugat kulturáját a Kelet barbarizmusa ellen. Mégis félvadoknak mondják a magyarokat. Csak azt tudják róluk, hogy elnyomnak egy magyar földön élő népfajt, a tótokat. Pedig ha látni akarnának, magából abból a tényből, hogy ezerév után Magyarországon még mindig élnek tótok, hogy ezerév alatt nem olvastották bele a tótokat a magyarságba, levonhatnák azt az igazságot, hogy a magyar nemzet az öngyilkossággal határos nagylelkűséggel viseltetett a magyar földön élő nemzetiségekkel szemben.

Nem beszélünk Oroszországról, amely tüzel-vassal oroszosít mindent, de beszélünk a kulturájára annyira büszke Németországról, mely a lengyeleket könyörtelenül átgyurja németekké s mely a francia Elzászban és Lotharingiában a hetvenes háború után még csak átmenetet sem engedett, hanem rögtön német iskolákat teremtett s egy cseppet sem törődött azzal, hogy a francia gyerekek nem értik meg a német tanítót.

Németország előtt mégis meghajol a világ, míg Magyarország zsarnok és félvad, ha mindjárt a nemzetiségeknek meghagyta nyelvüket, szokásaikat, iskoláikat.

Mintha a világ megszünt volna történelmet olvasni s Magyarországot illetőleg csak is pánszláv förmedvényekből akarná mérteni tudását. Erre vall, hogy egy clevelandi bíróságnál azt merték a szemünkbe vágni, hogy a magyar vádlott azért fogadja egykedvűen a fölötte kimondott halálos ítéletet, mivel leszámazottja egy, a műveltség legalacsonyabb fokán álló népfajnak s ennél fogva az ítélet komoly voltát felfogni nem bírja. Erre vall, hogy még csak a minap Trentonban a közvádoló az ő vádbeszédjében azt merete arcunkba vágni, hogy a magyarok egyebet sem hoznak magukkal ide Amerikába, csak bicskát a markukban. És erre vall különösen, hogy még egy oly előkelő és nagy tudású író is, mint a norvég Björnson Björn-

tjerne hangosan és a világ füle hallatára azt merte a fülünkbe ordítani, hogy annyira félvadnak, annyira zsarnoknak és népeket elnyomó nemzetnek ismer bennünket, hogy még egyik legkimagaslóbb alakunkkal, hogy Apponyi Albert gróffal sem ülne egy és ugyanazon teremben.

Mi ismerjük a forrásokat, amelyekből itt Amerikában küldik világra a bennünket meggyalázó, hazug híreket. Ismerjük őket és ellensúlyozásukra megfeszítjük minden erőnket. Küzdelmünk meddő azonban, mert magunkra vagyunk hagyatva, mert nem tördök velünk senki. Nagykövetségünk az ellenséges áramlatokkal szemben a böles hallgató szerepére vállalkozott s legfeljebb akkor szólalt meg, amikor a maga bőrét akarta megvédeni a — magyarfaló „New Yorker Staatszeitung”-ban. A magyar kormány nem hallja meg panaszainkat, azt azonban rögvést meghallja, ha egy amerikai magyar lap kikel a Habsburg-dinasztia ellen. Az ilyen lapot kiüzi Magyarországból, ugyanabból az országból, amelynek kapui nyitvák a pánszláv förmedvények számára. A magyar kormány nyugodtan türi tovább, hogy Magyarország közjogi helyzetéről, a magyar nemzet politikai életéről és nemzeti törekvéseiről — Bécs értesítse az amerikai sajtót.

Bécs és az amerikai pánszlávok együttes működésének sikerült azután azt a véleményét kelteni rólunk az amerikaiban, hogy bicskával a kezünkben jövünk a világra s hogy a zulukafferek világpróféták hozzánk képest.

Valószínű, sőt bizonyos, hogy odahaza ügyet sem vetnek arra, hogy Amerika mikép vélekedik felőlünk. New York messze esik Keeskeméttől. A földlog az, hogy az amerikai bányákban és gyárakban megkezesett dollárok eljussanak Magyarországra. Azokból a dollárokból fizetődik az adó és fizetődik valószínűleg az amerikai magyar nagykövet is.

Nem is az a velünk szemben tanusított vétkes nembánomság készítet e cikk megírás-

sára. Az amerikai magyarokat mindig Magyarország mostohagyermekének tekintették s mi már beleszoktunk ebbeli szerepünkbe.

A norvég író kirohanása ejtett engem gondolkozóba. Ez a támadás komolyabb, mert oly egyéniségtől ered, akinek nevét tisztelettel említi az egész művelt világ. Björnson Björnstjerne sem nem pánszláv, sem nem osztrák. Ő egy szabad nemzetnek szabad fia. Író, aki embereknek és népeknek lelkét látja. Lángelme, akiről bűn feltételezni, hogy besugások alapján alkot magának nézetet népek és nemzetek fölött.

És ez a Björnson Björnstjerne a világ színe előtt meggyalázta a magyar nemzetet. Nyiltan és keményen arcunkba vágta a vádat, hogy népeknek elnyomói vagyunk s hogy ennél fogva, mint szabadságszerető férfiú, nem érintkezhet velünk.

A pánszlávok ujjongani fognak és sietve felhasználják majd azt a hatásos fegyvert, amelyet a norvég író adott a kezükbe.

És odahaza? Apponyi Albert gróf egy előkelő kézmozdulattal visszautasította az ellene intézett támadást. Helyes. Magyarország kultuszminisztere nem bocsátkozhat személyes polémiába még Björnson Björnstjernével sem. Nem teheti a magyar nemzet sem. De kell, hogy ez a sértés megtanítsa a magyar nemzetet arra, hogy a nembánomság politikájával szakítani, hogy a világszerte ellenünk folyó áskálódásokat valahára ellensúlyozni kell.

Amerikában is, Európában is tervszerűen aláásták a magyar nemzet becsületét. Elnyomóknak bélyegezték bennünket, akik évszázadok óta az elnyomatás jármában nyögünk s akiknek egyebünk sincsen, csak lángható szabadságszeretetünk, melyet oly szívesen és oly bőkezűen érvényesítettünk mindenivel szemben mindig. Ha a pánszlávok birtak szervezkedni ellenünk, ha a bécsi sajtóiroda képes volt tőlünk megvonni a világ becsülését, kell, hogy a magyar nemzetnek legyen elég hatalma a hazugságok megczáfo-

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY

magyar osztálya

Vagyon \$1,500,000. Pénzt küld az ó-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet.

ÜZLETVEZETŐ: BURGER B. LAJOS.

YOUNGSTOWN, O.

lására és annak a tiszteletnek visszaszerzésére, amely nélkül az egyén az emberi társadalomban, a nép a nemzetek sorában megélni nem bír.

Egy nemzet életében utóvégre nem az a legfontosabb, hogy bakáinak nadrágján milyen a zsinór, hanem igenis az, hogy milyen helyet tud magának biztosítani a művelt népek között. A magyar kormány dolga felvilágosítani a világot arról, hogy nem a tót nép képezi a mi nemzeti eledelünket s hogy a magyar ember nem születik meg a szemétdombon.

Ha odahaza komolyan hozzálátnak a tisztítás munkájához, akkor nemcsak Apponyiékát nem fogják többé bántani, de az amerikai bíró sem fogja többé bieskázó vadállatnak nézni a munkás amerikai magyart.

Singer Mihály.

HÁZASODNI JÖTTEK.

Ezerkét angol leány New Yorkban.

Pénteken érkezett a new yorki kikötőbe a Baltic hajó. Édes terhet hozott magával Angliából. Ezerkét leányt hozott magával. Mindmegannyian férjhez akarnak menni Amerikában.

Mikor a hatalmas hajó beérkezett kikötőhelyére, sok ezerre menő néptömeg, jobbra férfiak, üdvözölte a leányhadat. A fiatal hölgyek, kik között nagyon sok feltűnő szépség van, mosolyogva feleltek minden hozzájuk intézett kérdésre és habozás nélkül beismerték, hogy akár azonnal az oltár elé lépnek, ha akadnak hozzájuk való férjek.

Megjegyzésre méltó, hogy, még mielőtt a hajó kikötött, egy csomag levél érkezett a bevándorlási biztoshoz leginkább a nyugati államokból. Csupa házassági ajánlatok voltak. Az angol leányoknak eszerint nem kell majd Amerikában pártában meghalni.

„N É P B A R Á T.”

Az amerikai magyaroknak tanácsot ad.

Nemrégiben megjelent New Yorkban magyar nyelven a hangzatos nevet viselő: „Népbarát” című könyv, amelyet „az amerikai és magyar kereskedelmi forgalom emelésére” Mihályi Imre irt.

Hetven és egynehány oldalra terjedő könyvének két betűszerinti fontos része van: az egyik, melyben tanácsokkal látja el a kivándorolni akarót és a már partraszállott magyart, a másik rész pedig a kivándorlás okai-val foglalkozik és megjelöli egyuttal, — úgy mondja — a kivándorlás korlátozásának módját is.

Tekintettel arra, hogy ez a könyv egy abszolúte műveletlen néposztály számára van megírva, aminőt Magyarországon ma már aligha talál, kritikát nem vár. De mert magyar ember tollából került ki, közlünk belőle egyes pontokat, amelyeket a szerző „Jó tanácsok a bevándorló részére” cím alatt csoportosított, mint különösen fontosakat.

A jó tanácsok a következők:

1. „Maradjanak otthon.”
2. „Váltson szabályszerű utlevelet a közigazgatás utján.”
3. „Senki beteg el ne induljon hazulról.” Itt jegyzi meg a szerző, hogy „24 éven aluli személyek csakis felnőtt kísérővel utazhatnak”, holott a törvény 14 esztendő említ.
4. „A hajón az étkezésre való csemetésnél ne rohanjanak az asztalokhoz, mint a juhok

a szőzóra.” Kijut abból a moslék-féle eledelből mindnyájának elegendő. De épp ama rettenetes kotyvalékokkal való torkig lakozás idézi elő a csuf öklendezést, ami mérsékelt étkezés mellett nem támadja meg oly erősen az embert.”

5. „Figyelmeztetem az intelligensebb elemeket, hogy jelentékenyebb összeg nélkül ide ki ne jöjjenek szerencsét próbálni.”

6. „Nem győzöm eléggé hangoztatni az ideérkezett zöldfülüket (green horn) előtt, hogy ne várják be azt, míg az utolsó centjüket is elszeszák az őket jó munkával biztató vidám barátok körében.”

7. „Óvakodjanak különösen a vasgyáraktól.”

8. „Senki a bérét a gazdájánál bent ne hagyja.”

9. „Pénzét ne mutogassa ám itt senki emberfia, azzal ne kérkedjék, mert New York és Chicagóban még rongyos 5 dollárért is leütik a még panaszkodni sem tudó bevándorlót.”

10. „Óvakodjunk a futóbankároktól.”

11. „A megszokott virtuskodást, ami az italozás között többnyire egy kis parázs verekedéssel szokott végződni, itt tegyék félre egészen.”

12. Az újságokról szóló pontban a következő megjegyzést kockáztatja meg: „A mi népünk a betűk helyett inkább a szkunerral (söröskancsó) kaczerkodik s a jövőjét illetőleg a whiskey-vel tart haditanácsot.”

Ez az a 12 parancsolat, amelylyel a „Népbarát” az amerikai magyarságot ellátja s ez az, amit megirtak már százan, akik Amerikában soha nem voltak. Aki azonban egész terjedelmében akarja megismerni a „Népbarát”-ot, 25 centért 147 W. Broadway, New Yorkban megkaphatja.

Az Egyesült Államok történetét tárgyaló fejezetében határozottan és komolyan megrovásban részesíti Rooseveltt Tivadart és Vilmos német császárt.

A kivándorlást tárgyaló rész a legvérmesebb vezéreknek történelemmel fűszerezett kivonata.

A „Népbarát”-nak legfontosabb az a része, amely, mint a czimben is említi, az „amerikai és magyar kereskedelmi forgalom emelésére” íródott. Ezzel a részszel azonban nem foglalkozhatunk, mert ez — kimaradt a könyvből.

Felpestesi Antal.

A VÉRSZOPÓ.

Egy budai pálinkamérés titkaiból.

A következő mulatságos történetét olvassuk egy budapesti lapban:

Alább egy tanulságos kis történet adódik elő, amelyben több személy játszik. Az első személy a poloska, a főváros háztartásának ez a fontos kis tényezője, amely — érdekes — itt a gonosz intrikus szerepét vállalta magára. Szerepel egy vidéki asszony, ennek fia, aki önkéntesi ruhában jelenik meg a harczytéren, amelyet itt egy budai pálinkásbolt belseje képvisel. Aztán a pálinkásbolt tulajdonosa, egy rendőr s végül a bajonet, az önkéntes bajonetje, amely kijött a hüvelyből, szurni akart, tehát azt hitte magáról, hogy Casablancában van s legalább is Drude tábornok forgatja.

De a bajonet ez egyszer rosszul forgolódott. Bonyolult esetét, továbbá a poloska körül támadt öszes galibákat okulás végett így adta elő a nevezett budai pálinkásbolt

tulajdonosa: Gyepes Adolf:

Kérem, nekem Budán, az Attila-utca 23-as számú házban pálinkamérésem van. A minap bejött hozzám egy vidéki asszony s a kiadó szobát kibérelte azzal, hogy csak néhány nap mulva költözik be, addig is ott hagyja a podgyászát. Jó. Reggel megjelenik az asszony s azt mondja, hogy nem foglalja el a szobát, mert poloskás.

— Ki mondta ezt önnek? — kérdeztem tőle.

— A fiam, — hangzott a válasz.

— Akkor a fiu hazudik, — mert itt nem egy uriember lakott már teljes meglepéssel.

— Kérem, az én fiam nem hazudik, mert az maturált ember!

Ezzel nagy haraggal távozott. Jó. Délben megjelent egy önkéntes a pálinkamérésben és így kiáltott fel:

— Hol van az az ember, aki engem megsértett?

Elébe állottam.

— Kihez van szerencsém?

— Guoth Kálmán vagyok, annak a hölgynek a fia, aki a szobát kibérelte. Ön megsértett engem. Azt mondta, hogy nincs poloska és én hazudtam.

Ezzel nekemjött és arcuzlütött. Én vissza. Ő tovább hadonázott Ujra pofonok. Az üzlet előtt nagy esődület. Erre kirántja a gyiklesőt s felém akar szurni. Én kiesve a kezéből. Rendőr rohan a boltba, szétválaszt bennünket. Megyünk az első kerületi kapitányságra. A rendőr kérésére visszaadom a gyiklesőjét. Innen elküldenek bennünket, hogy az ügy nem tartozik oda. Mert a támadóm katona. Igaz, hogy alaposan helybenhagytam. Most a kórházban fekszik.

Ennyi a pálinkamérő panasza. Tanulság: Nem szabad a poloskát, a főváros háztartásának ezt a kellemes kis tényezőjét, megbántani, (— különösen, ha nincs! —) mert a poloska boszut áll. Általán, mint ebből a kis történetből is kitetszik, a poloskák a leg-sötétebb intrikusok.

New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS

v. cs. és kir. konzuli ügyvivő
Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet

Levélcím: NÉMETH JÁNOS
457 WASHINGTON STR., NEW YORK, N. Y.

KOVÁCS ARTHUR ELEK ur
Illinois állambeli EAST ST. LOUIS-ban és környékén képviseli lapunkat minden tekintetben. Ottani honfitársaink ügyes-bajos dolgaikban forduljanak hozzá. Czime: 719 So. 10 street, East St. Louis.

THE CITY BANK co.
Biztos, erős, megbízható.

Takarékbetétek után 4 százalékot fizet.
10 Ave. és Pearl st. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

Magyarok Amerikában

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. Lezajlott az Amerikai Magyar Szövetség főgyűlése, amelytől oly sok üdvöset vártak az amerikai magyarság javára. Sok szép beszédet mondtak el. Olvasóinkat e beszédek alig érdeklik. A főgyűlés eredménye a fődolog. Ezt pedig a következőkben lehet összefoglalni: 1. a Verhovay-Egyletet az ő hétezer tagjával a hatalmi kérdés körül folytatott vitában visszavonulásra kényszerítették; 2. székhelyül megint csak Clevelandot állapították meg; 3. egy angol folyóirat kiadását határozták el s miután ennek költségeire Erdei lelkész és Perényi Béla 100—100 dollárt ajánlottak fel, a határozatot aképp módosították, hogy a magyar lapokban fognak közzétenni angol cikkeket; 4. elfogadták Baracs Henriknek következő indítványát: „Mivelhogy köztudomású tény, hogy igen sok mukaadó lelketlenül viselkedik magyar munkásaival és ezek családjával szemben, mikor a munkást baleset érte, amennyiben minden anyagi segílyt megtagadnak és a törvény betűje mögé bujva igyekeznek elkerülni bármiféle kártalanításnak kifizetését;

mivelhogy legtöbb munkaadó, a helyett, hogy ara keresne módot, hogy munkásai biztosítva legyenek baleset ellen, kiaknázzák az ugynevezett „liability insurance“-ot (a kártalanítási kötelezettség elleni biztosítást);

és mivelhogy az efféle biztosító-társaságok mindent elkövetnek, csak hogy ne kelljen kártalanítást fizetniök, és ha már semmiképpen nem bujhatnak ki a fizetési kötelezettség alól, minden eszközt felhasználnak, hogy a kártalanítási összeg a lehető legcsekélyebb legyen;

mindezeknél fogva határozatilag kimondja az Amerikai Magyar Szövetség főgyűlése, hogy utasítja az igazgató-tanácsot, hogy nyilvántartsa az oly munkaadókat, akik balesetek után nem járnak el méltányosan munkásaikkal és ezek családjával szemben, és hogy az ily munkaadók nevét tegyék közzé valamennyi amerikai magyar hirlapban;

hogy, továbbá, az Amerikai Magyar Szövetség kárhoztatja a „liability insurance“ (kártalanítási kötelezettség elleni biztosítás) rendszerét, mert azt erkölestelennek, igazságtalannak és a modern társadalmi és gazdasági élet alapfogalmaival ellentétesnek tartja. Utasítja tehát az igazgatótanácsot, hogy ez ügyben igyekezzenek a közvéleményt felébreszteni és propagandát folytatni, melynek az legyen a végleges eredménye, hogy a kongresszus és a különböző állami törvényhozások törvénybe iktassák a „liability insurance“ eltiltását és a munkásoknak kötelező baleset elleni biztosítását; 5. megkoszorúzták Kossuth Lajos szobrát; 6. megválasztották a tisztikart, még pedig a következőleg: elnök *Pál Imre*, első alelnök *Pogány Béla*, ügyvezető alelnök *Pálinkás Mihály*, titkár *Türk József*, főpénztáros *Kovácsi M. György*, bizalmiférfiak *dr. Fried A. V.*, *Balácsi Dezső* és *Borcsik György*, főellenőr *Homokay Géza*, pénzügyi titkár *B. Veress József*. — Ez eredményt lapunk jövő számában egy hosszabb cikkben fogjuk méltatni.

A „BEVÁNDORLÓ“ MEGNAGYOBBDÁSA. Lapunk jövő, PÉNTEKI száma már megnagyobbodott alakban fog megjelenni. Ezzel megtettük az első lépést a lap-

nak napilappá való átváltoztatására. A megnagyobbodott lapban megnagyobbodott mértékben fogjuk szolgálni a magyarság érdekét újságírói tollal, újságírói izléssel és igaz szívvel.

OKTÓBER HATODIKI ÜNNEPSÉGEK. *Kovács Lajos* new yorki róm. kath. magyar plébános október 5-én délelőtt tíz órakor GYÁSZ ISTENITISZTELETET tart a róm. kath. magyar templomban a 13 vértanu lelki üdvéért. — New Jersey állambeli NEWARKON a római kath. magyar hitközség vasárnap este 7 órakor tart a vértanuk emlékeztére a St. George Litois Hallban nagyszabásu emlékünnepeit a következő műsorral: „Hymnus“, előadja a közönség; „Megnyitó-beszéd“, szavalja *Krózser István* főgondnok; „Október hatodikára“, szavalja *Schneider István*; „Kurucz-dalok“, „Rákóczi-kesergők“, énekl *Pataky Ferencz*; „Ünnepi beszéd“, tartja főt. *Fényes Lajos*; „A magyar vér“, szavalja *Tincsmidt Mariska*. „Hunnia álma“, élőkép.

ISMÉT ITTHON. *Dr. Eichhorn Adolf* honfitársunknak, a washingtoni földművelésügyi minisztérium állatgyógyászati osztálya előkelő hivatalnokának neje több hónapon át tartózkodott Magyarországon, ahonnan szombaton érkezett vissza viruló egészségben. Azonnal továbbutazott férjével Washingtonba.

UTAZÁS AZ Ó-HAZÁBA. *Geller Mihály* ur, a St. Regis szálloda igazgatója ma hosszabb látogatásra Magyarországra utazott. *Geller* ur nemcsak üdülni ment Magyarországra, hanem egyuttal nagyszabásu terveket kíván ott megvalósítani. Kívánjuk, hogy szerencsével járjon.

SZALAY VÉGNAPJAI. A columbusi börtönben várja *Szalay József*, Vargyas Veronka gyilkosa halálos ítéletének végrehajtását. Ezt az ítéletet, ha csak *Bloch* ügyvédnek az utolsó pillanatban nem sikerül védenie számára kegyelmet kieszközölni, hétfőn, október 7-én fogják foganatosítani. *Szalay* annyira nyugodtan viselkedik a börtönben, hogy még a börtönfelügyelő is meghibbant elméjének tartja őt. Ezzel érvelt a védőügyvéd is a végtárgyaláson, de az esküdtek nem fogadták el ezt az érvelést, hanem inkább arról engedték magukat meggyőzni, hogy *Szalay* azért nyugodt, mert, alacsony műveltségű népfajnak leszármazottja lévén, nem bírja felfogni helyzetének komoly voltát.

BRAUN KITÜNTETÉSE. *Braun Márkus* honfitársunk, aki tudvalevőleg nemrég érkezett vissza Mexicóból, ahova a japán bevándorlás tanulmányozására lett kiküldve, a napokban nagy kitüntetésben részesült. *Diaz*, a mexicói köztársaság elnöke, meleghangu levelet intézett Braunhoz, amelyben Braun örök barátjának nevezi magát az elnök. — Azért írjuk meg ezt, mert néhány év előtt Braun hasonló küldetésben járt Magyarországon, szülőhazájában. Ott hajszát indítottak meg ellene, itt barátjának nevezi magát az elnök.

HELYREIGAZÍTÁS. A homesteadi ref. egyház megsegítésére Duquesneben nem szept. 28-án, mint az tévesen beküldve volt, hanem igenis szept. 30-án, azaz hétfőn este lesz megtartva a mulatság a duquesnei Turner Hallban. Kéri a környékbeli magyar testvérek támogatását a bizottság.

SZAPORODUNK. Nagy öröm köszöntött be a Pennsylvania állambeli Margueriten köztisztvisletben álló házaspár családi hajlékába. Ugyanis megérkezett hozzájuk

a várva-várt ujszülött, még pedig egy erős és eleven fiucska. Az édesapa és jó anya boldogsága határtalan. A kisedet a Homesteadról kihozatott ref. lelkész részécsitette a keresztség szent sacramentumában, *Lajos* névre jegyezvén őt be az anyakönyvbe. A keresztszülei tisztséget *Rohály János* és neje töltötték be.

A BEREGMEGYEIEK KEGYELETES ÁLDOZATKÉSZSÉGE A HOMESTEADI EGYHÁZ IRÁNT. Felbuzdulva az Abauj-tornamegyeiek által mutatott azon igazán nemes példaadásán, mely szerint nevezett vármegyéből ideszármazottak egy hatalmas Rákóczi-harangot helyeztetnek el a homesteadi ref. templom tornyában: a beregme-gyeiek, kik jórészen McKeesporton és Duquesneben vannak letelepedve, szintén azt a szent elhatározást végezték el magukban, hogy Isten dicsőségére egy örök emlékü aján-dékot, még pedig egy remek faragványu, hazai koronás szószéket készittetnek a homesteadi szép templomba. Hogy pedig ebbeti lelkesedésük nem csupán szalmaláng, azt bizonyítja az, hogy már meg is kezdték e szent célra a gyűjtést és megválasztották lelkes férfiakból a bizottságot a következő érdemes egyénekből: *McKeesportról*: *Fekete Balázs*, *Dávid Imre*, *Szegedi István*; *Duquesneből*: *Cserni András*, *Csók Imre* és *Szilágyi Imre*. A gyönyörű szószék okt. 27-én, a homesteadi templom 3 éves fölszentelési évfordulóján, egyidejűleg az abauj-tornamegyeiek Rákóczi-harangjával lesz szent rendeltetésének átadva. Október 27-én tehát nagyszerű, három-szoros ünnepek szintere lesz a homesteadi magyar ref. templom. A bizottság felkéri az összes, e vidéken tartózkodó beregme-gyei testvéreket, hogy vegyék ki részüket e szent munka megsegítéséből.

A LOUISIANAI ÁRVAHÁZ ÜGYE.

A „Szabadság“ 220-ik száma *Simon P. Gyula* toledoi honfitárs aláírásával „Nyílt kérdés“-t közöl a louisianai árvaház dolgában. Bár, mint az alábbiakból ki fog tűnni, immár semmiféle hivatalos összeköttetésben nem állok az árvaházi mozgalommal, mégis kötelességemnek tartom némi választ adni a felvetett kérdésekre, részben, mert ezt megkívánja a magam jó hírnevének megvédése, részben pedig, mert azzal használhatok a nemes ügynek. Lássuk tehát a *Simon* ur által felvetett három kérdést.

1. *Simon P. Gyula* azt akarja tudni, hogy mi lett az árvaházra gyűjtött pénzből, mert — ugymond — „nyilvánosan e személyes gyűjtés nem lett, de igazán és nyilvánosan elszámolva sem“. *Simon* urnak tudnia kellene, hogy a kezemhez befolyt minden cent nyilvánosan, lapokban nyugtázva lett, valamint nyilvánosan számoltam el, valahányszor annak elérkezett az ideje, az általam kezelt árvaházi pénzekről. Ha pedig az érintett „két gyűjtő“ személyes gyűjtésének

PÁRTOS PATIKÁJA

igazi magyar gyógyszerész

160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.

Telefonszám: 4288 Orchard.

Orvosságokat magyarországi módszer szerint készit.

Telefon utján is megrendelhetők.

PARTOS CREAM

Egy tudományos arcbőr éltető, táplálja az arcbőrt s megakadályozza a ránczok és vonások képződését.

35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégelyekben. Lilliom szappan, főfájás elleni porok, bajuszkoz-tók a legnagyobb választékban.

Pósta utján is megrendelhető.

Sérvkötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

A BEVÁNDORLÓ

eredménye nem lett nyugtázva és nem lett elszámolva, ugy kötelessége lett volna a „nyílt kérdés“-ben minden kétséget kizáróan és az illető gyűjtők megnevezésével vetni fel a kérdést, nem pedig olyan módon, mely az olvasókban szükségképpen azt a gyanút kelti, hogy felkeltse, hogy az árvaházi pénzek pénztárosa nem számolt volna el!

Simon P. Gyula maga is üzletember és így nagyon jól tudja, hogy az üzletembernek a bizalom, melylyel a közönség iránta viseltetik, a legértékesebb tőkéje. Azt is nagyon jól tudja ő, hogy ezt a bizalmat legjobban a közérdek leplebe burkolt gyanúsítgatásokkal lehet aláásni. Amidőn tehát ő kételyeket próbál támasztani pénztárosi tiszttségem iránt, ezzel oly cselekedetet követ el, minőre őt képesnek nem tartottam volna

2. Simon urnak második kérdése arra vonatkozik, hogy „mennyi pénz lett eddig amaz árva- és aggmenháznak tervezett ingatlan vételárában kifizetve?“ Erre az a válaszom, hogy a 13.500 dollár vételárra eddig elé 2300 dollár fizettetett ki.

3. Simon ur harmadik kérdése: „Hogy és miként áll ez intézmény ügye jelenleg és az annak vezetésével megbízottak mi előterjesztést tettek a jövőre nézve?“ Erre a kérdésre valóban nem tudom, hogy megillet-e a válaszolás, mert ez évi augusztus hó 23-án, amikor véglegesen leszámoltam a clevelandi bizottság előtt, melytől pénztárosi megbízásomat nyertem, felmentésemet kértem és meg is kaptam. Kértem pedig e felmentést azért, mert nem menekülni kívántam ez állással járó terhes munkától és tömérdek személyes kiadástól, hanem mert minden munkáért és áldozatért az volt a köszönet, hogy ismételtlen meghurcoltattam a nyilvánosság előtt és végre is tartozom annyival családomnak, hogy az ő érdekeiket ne áldozzam fel teljesen a közügyeknek. Mondom, Simon ur kíváncsiságának kielégítését voltaképpen más, illetékesebb egyénekre kellene bíznom. De ha már tollat ragadtam az árvaház dolgában, hadd használom fel az alkalmat és hadd világítom meg a helyzetet, hátha ezzel is használhatok a nemes ügynek.

Első sorban azt kértem tehát a nagyképű fontoskodóktól: Szabad-e bárkinek is a szemére vetni, hogy a louisianai árvaház még nem működik, hogy — mint Simon ur mondja — még nincsenek árvák a louisianai árvaházban? Az egész árvaházi mozgalom nincs még három esztendő. És összesen befolyt \$3844.11. Tessék ezt az időt és ezt a pénzösszeget összevetni az idővel és pénzzel, mibe bármely amerikai árvaháznak a létesítése került, a fentartási költségekről nem is szólva! És tessék aszerint gyakorolni kritikát a louisianai árvaház előmozdítóitól!

Azt nem szabad az árvaházi mozgalom kudarcának minősíteni, hogy két lelkes hagyta már el az árvaházi célra megvett telepet. Nem tartozik reám részletesen tárgyalni, hogy az illető lelkesek mily körülmények között foglalták el az árvaházi birtokon létesített plébániát és mily körülmények között és mily okokból távoztak ismét onnan. De talán meg szabad kockáztatnom a véleményem, hogy mindkét lelkes első lelkesedésének szárnyát szegte a sok rágalom, melyet a mozgalomra és különösen a louisianai birtokra szórtak a rosszakaró ellenségek, melyet, — nyilván e hajszának hatása alatt — azok a körök is tanusítottak, melyeknek első sorban lett volna kötelességük a szép mozgalmat dülőre juttatni.

De szabad-e egyáltalán kudarcról szólni, mikor sikerült máris oly eredményt érni el, minővel tudtommal egyetlen árvaházi mozgalom sem dicsekedhetett még alig két és félévi folyamat és oly kevés pénznek bejövetele után. A louisianai birtoknak megszerzését tartom ily eredménnynek, mert annál ideálisabb helyet elképzelni sem lehet árva- és aggházi célokra. E fő

lött bajos volna papíron vitatkozni. El kell menni a hely színére, amint elmentem magam (saját költségemen!), mikor a sok támadás már-már bennem is kételyeket támasztott annak czélszerűsége iránt, hogy Louisianában létesítsék az intézmény. S aki egyszer lenni járt és látta a mesésen szép birtokot, a kitűnő karban levő, hatalmas épületeket, melyek mindenképpen alkalmasak a kívánt célra, a nagy erdősegeket, melyek biztosítják az intézmény fenttarthatóságát aránylag csekély áldozatok mellett, és élvezte a balzsamos éghajlatot, az egyszer s mindenkorra hivesz a mozgalomnak és kívánni és előmozdítani fogja annak megvalósítását. Arról nem is szólok, hogy a birtok valódi értéke négy, sőt talán ötszörösen is meghaladja a valóban potom vételárt és hogy az amerikai magyarság évi ezer dolláros részletekben törleszhető 13.500 dollárért oly 2200 holdas pompás birtokhoz jut, minővel egy más nemzetiség sem dicsekedhetik Amerikában.

S ha már benne vagyok az ügy nyilvános tárgyalásában, hadd érintsem azt is, hogy hol is fekszik annak a bibije, hogy még nem működik az annyira szükséges intézmény? Tudvalevőleg louisianai magyarok, nem akarva elszalasztani a vissza nem térhető alkalmat, hogy ily birtok szereztessék meg az amerikai magyarság számára, 1905-ben inkorporáltatták magukat Louisiana állam törvényei szerint, hogy legyen erkölcsi testület, mely megkösse a vételt. Ez inkorporált testület küldöttei 1905 őszén kijelentették a Clevelandban már előzőleg megalakult helyi bizottságnak, hogy minden perczen készek átruházni összes szerzett jogukat a létesítendő országos szervezethez. És én csupán abban a biztos föltevésben vállalkoztam a pénztárosi tiszttségnek további betöltésére, hogy ez az országos intézmény mielőbb meg fog alakítani.

Azóta két év múlt el, de az országos szervezet még mindig nem létezik. Nem akarom kutatni ennek okait. De merem állítani, hogy ha magyar katolikus vezérferfiak magukévá teszik az ügyet és munkához látnak, ugy egy év múlva létezni, működni fog a louisianai magyar árva- és aggmenház.

Nem is volna utolsó valami, ha ilyképpen a Toledo-ból világgá bocsátott „Nyílt kérdés“ adna új lökést és vinné előre az árvaházi mozgalmat. Pedig legálább is kétes, hogy ilyen célból íródott volna!

Cleveland, Ohio, 1907. évi szeptember 23-án.

Apáthy Ferencz.

B. S. E. SZ.

Gyászjelentés.

A „Betegsegélyző Egyletek Szövetkezete“ tisztikara szomorodott szívvel jelenti az alább felsorolt szöv. tagtársak gyászos elhunytát.

1. McAdooi I. M. Egyesületi osztályánál Kováts Ferencz neje halálesete, mely után járul \$900.
2. Freelandi I. M. Bs. E.-nél Mészáros József halálesete, mely után járul \$900.
3. Ashtabulai Gr. K. L. Bs. E.-nél Kondás Ferencz halálesete, mely után járul \$900.
4. Whartoni Kossuth Lajos M. Bs. E.-nél Vass Mihály halálesete, mely után járul \$800.
5. Clevelandi Gr. Batthyány M. Bs. E.-nél Petrás Mihály halálesete, mely után járul \$800.
6. Startlei Mátyás kir. Bs. E.-nél Salamon István halálesete, mely után járul \$800.
7. Millenium M. Bányász Bs. E.-nél Idb. Soltész István halálesete, mely után járul \$800.
8. Barbertoni Isten, Áldd Meg a Magyart Bs. E.-nél Fecsu Istvánné halálesete után járuló temetési költség \$100.

Ezen fentebb elsorolt halálesetekre fedezetül szolgáló kivetések a következőképp lettek megállapítva: A legutóbbi 9812 illetékes tagokra egyenkint 62 cent, azaz hatvankettő centben szétvetni határozottatott.

Felkérletnek a szövetkezet illetékes tagjai, hogy ezen hatvankettő cent (62c.) kivétési összegeta folyó évi szeptember hó 22-től október hó 30-ig terjedő határidőn belül atagosztályok ügykezelőinél befizetni el ne mulasztják.

Ugyancsak ez irányban és egyszerre küldendő be az első negyedévi 50 cent is. Vagyis a halálesetek 62 cent és ¼ havidíjak 50 cent, összesen \$1.12.

Minden díjfizetés a szöv. pénztáros: Koletár József címén 393 Hancock Ave., Bridgeport Conn. küldendő. A beküldött összegről pedig a névsoros kimutatót a szöv. titkári hivatalhoz: 249 Spruce St., Bridgeport Conn., egyidejűleg és egyszerre, az ügykezelő neve, czime és lakása, valamint a tagosztály száma és egyeltli nevének pontos és érthető feljegyzésével be küldeni sziveskedjenek.

Kelt Bridgeport, Conn., szeptember hóban.

Bakos Sándor,
szöv. elnök.

Szlovenszky Ferencz,
szöv. titkár.

MAGYAR BÁNYA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. Ismételve adtunk hirt a magyar bánya-részvénytársaságról, amely Ohio állambeli Parletten 560 acenyi szenterületet vásárolt meg, hogy ott minden tekintetben magyar bányatelepet létesítsen. Ez a bányatelep csakis magyar munkásokat foglalkoztat, de viszont minden munkásnak legalább is egy részvényt kell vennie. Teszi ezt azért, hogy a telep üzemét sztrájk meg ne akasztassa. A bányamunkás egyuttal bányatulajdonos lévén, a munkások szövetségének törvényei rája nem alkalmazhatók, mert a bányatulajdonos sztrájk esetére is dolgozhat. A magyar telep különben a szövetség által meghatározott béreket fizet a munkásoknak. Kétségtelen, hogy a magyar bányatelep ily körülmények között gyorsan és egyre nagyobb virágzásnak fog indulni. — A részvények ára darabonként ötven dollár. Aki egy részvényt vesz, ennek árát azonnal lefzeti, aki tizet vesz, felét fizeti le azonnal, aki tizet vesz, az ár 25 százalékát, aki huszat vesz, az ár tiz százalékát fizeti le azonnal. Minden kérdésre szivesen ad felvilágosítást: BORS GYULA 1030 Market street, WHEELING, W. Va., ahova a részvények ára is küldendő.

FELHÍVÁS

A monongahelavölgyi görög katolikus magyarokhoz.

Tudvalevő, hogy Homesteadon megalakult a görög kath. magyar hitközség. Kívül esnék czélunkon, hogy az új magyar egyházközség jelentőségét és fontosságát e helyen és alkalommal ismertessük. Azt azonban állítani merjük, hogy az új hitközségbe való lépés erkölcsi és hazafias kötelessége minden amerikai magyarnak. Ideiglenes imaterem a 8-ik utcában 526. szám alatt. Az előljáróság. (77, 78, 79, 80)

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTFKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

ROOSEVELT WASHINGTONBAN. Rooseveltt Tivadar megkezdte újra Washingtonban munkáját. Kihallgatáson fogadta Calvet Ágostot, a francia szenátus tagját, aki az élelmiszerek hamisítása dolgában tárgyalta hosszabb ideig az elnökkel. A kabinet számos tagjával is értekezett és előttük jelentette ki, hogy az új khinai nagykövet kinevezése elé semmi akadály nem gördül.

ELSÜLYEDT HAJÓ. A Tombigbee folyón, mint az Alabama állambeli Mobileből írják, egy személyszállító hajó elsüllyedt és 13 néger, valamint egy fehér fiú a vízbe fulladtak.

NEM AKAR FIZETNI. White Stamford gyilkosa, a még most is börtönben ülő Thaw K. Harry nem akar Hartridge ügyvédnek, aki az első tárgyaláson egyike volt védőinek, 50.000 dollárt fizetni. Azzal védekezik, hogy egy ízben már fizetett 50.000 dollárt és azt tökéletesen elégnék tartja. Hartridge pört indított.

KÉTMILLIÓS ÖRÖKSÉG. Szombaton halt meg 62 éves korában Maxwell Károly többszörös milliomos, new yorki lakos. A haldokló mellé odahívták fiát és leányját, mikor beállított a haldokló szobájába annak gépirónője, Lynch kisasszony. A haldokló kijelentette, hogy két hete megesküdött Lynch kisasszonynyal. A fiatal özvegy 2.000.000 dollár örökséget kap.

HŐSÖK EMLÉKE. A Pennsylvania állambeli Gettysburgból jelentik, hogy ott szombaton leplezték le Greens tábornok és vitéz társai emlékoszlopát. 1863. július 2-án Greens tábornok, akinek emberei mind new yorkiak voltak, Lee tábornokot megverte. Az ünnepeken Hughes new yorki kormányzó, a new yorki törvényhozó testület küldöttsége és Greens tábornok egykori seregében szolgált és az emlékezetes háborúban résztvevő katonák voltak jelen.

ROBBANÁS. A new yorki felsővárosban a Bronx Gas. Co. gyárában robbanás történt, mely 3 embert megölt, hármat pedig súlyosan megsebesített.

DRÁGASÁG. New Yorkban október 1-től kezdve a tej és a hus ára 1 centtel megrágul. A drágaság tulajdonképeni oka a trusztokban rejlik. A New York és New Jersey államokban megalakult tej-, illetve farm-trust okozta a tejdrágaságot, míg a hus árát a chicagói hus-truszt emelte fel.

BEBEL AMERIKÁBAN. A német tartománygyűlés szocialista képviselőinek vezére, Bebel Gusztáv, az amerikai szocialista párttól meghívást kapott. Bebel jövő év májusában szándékozik Amerikába jönni.

A ZIONISTÁK OTTHON NÉLKÜL. Volivának, Zion City legújabb apostolának és a talpa alatt a föld. Az egész egyházat szépen ki fogják lakoltatni. Már ők ezt előre sejtették és emiatt akartak New Mexicóban egy zionisták által vásárolandó új telepet nyitni. A telepítés keresztülvitelével Glenn Wilburt, egy másodrangú apostolt bízták meg, aki most jelenti, hogy, mintán a pénzek nem folytak be, a telepet nem tudta megvásárolni.

A JOCKEY SORSA. Két év előtt Amerika egyik leghíresebb versenylovasa, Grover Cleveland Fuller, lezuhant a lováról és kitérte a lábát. Képtelen volt többé lovagolni. Bánatában ivásnak adta magát és a két év alatt minden vagyonát, egy negyedmillió dollárt, elitta. A rendőrbíró előtt állott szombaton s a jockey ott panaszkodta el minden buját-bajját. A bíró szabadon bocsátotta.

ÜZEMBESZÜNTETÉS. A Pennsylvania állambeli Homesteadon és Duquesneban az acél-truszt tulajdonát képező acélgyárak Bessemer-acélt termelő osztályának üzemét beszüntették. Okul azt adják, hogy ninesen elég anyag. Nagyobb ok annál az, hogy ma már egyszerűbb módon jobb acélt is képesek gyártani. A duquesnei Bessemer-acélt gyártó osztály nem veszi fel többé az üzemet, míg a homesteadi egy hónap múlva, minden valószínűség szerint azonban csak rövid időre, újra megnyílik.

ROCKEFELLER PÉNZT KÖLCSÖNÖZ. Ugy mondják, hogy Rockefeller, az olajkirály felajánlotta anyagi segítségét özvegy Thaw Vilmosnének arra az esetre, ha netán fia második tárgyalásának költségeit nem tudná készpénzből fedezni. Rockefeller igen jó barátságban állott Thaw Harry atyjával. Innen van a nagylelkűség.

HÁROM SÜRGÖNY.

Az új választási törvényt előkészítő bizottság, mint azt Apponyi kultuszminiszter mondotta, elkészült a munkájával. A javaslatot a kormány minden valószínűség szerint még ez évben a Ház elé terjeszti.

A függetlenségi párt szombaton tartotta nagy tanácskozását az új ülészakon a horvát obstrukcióval szemben használandó fegyvereit illetően. Megállapodásra is jutottak e tekintetben, amit azonban nyilvánosságra nem hoztak.

A Riess és Fischer bankcég két tulajdonosa a harmadik sürgöny főalakja. Riess Lajos és Fischer Miksa bankárok 200.000 koronát zsebvágva, eltűntek Budapestről.

A Nagyvilágból

MEGMOTOZOTT HERCZEG. Battenberg Lajos herceg ugyancsak megjárta Olaszországban, Perugiában. Amikor a florenzi vasutról leszállott, megragadták a titkosrendőrök és megmotozták. A vasuton ugyanis elloptak egy pénztárczát s ezt jelentették a perugiai rendőrségnek, mely a leggyanusabbnak Battenberg herceget tartotta és meg is motozta. A rendőrfőnök, mikor a dolog tudomására jutott, sietett a hercegnél bocsánatot kérni. A herceg a dolgot nem vette tragikusan, hanem nagyot nevetett rajta.

NÉGYSZÁZ HALOTT. Madridból sürgönyzik, hogy a Quldameda folyó a rettenetes felhőszakadás következtében kiöntött és az eddigi megállapítás szerint 400 emberéletet pusztított el. Ugy emberéletben, mint anyagiakban a legtöbb kárt Malaga városa szenvedte.

KIÜZÖTT APÁCZÁK. Gravelins városából, Franciaországban, a katonaság és rendőrség együttes karhatalommal kiüzte az Orsolya-apáczákat kolostorukból. A nép az apáczákat pártjára állott és rokonszenvének tüntetőleg kifejezést adott.

BALKÁN-KÉRDÉS. Bécsben tartottak egy konferenciát a Balkán-kérdést illetően, melyen Károly román király, Aehrenthal báró osztrák és magyar külügyminiszter, valamint Iswolski orosz külügyminiszter vettek részt. Macedonia igazságügyi reformja és Románia és Görögország közötti konfliktus volt a megbeszélés tárgya. A három ember a teendőket illetően feltétlenül közös megállapodásra jutottak.

SZÁZ KHINAI TÜZHALÁLA. Sikiang folyón, Wuchow város közelében a zavargó khinaiak felgyújtották a petrolumraktárnak használt épületet. A felrobbant petrolumtól egy esztendő háza és a folyón levő összes hajók megégették. A házakban és hajókban mintegy 100 khinai életét veszítette.

MEGGYILKOLTÁK A FORRADALMÁROK. Szent Pétervárról sürgönyzik, hogy az önkéntes rendőrség főnökét, akinek célja a terroristák üldözése volt, a forradalmárok kezébe esett, akik az erdőbe czipelték és ott meggyilkolták.

HATSZÁZ HALOTT. Fukielligama városát, Japán egyik legfontosabb kereskedelmi városát Otonashigame folyó elöntötte. Az árvíz elpusztította a várost és a hullámokban, valamint az összeomlott házak romjai alatt 600 ember lelte halálát.

A BADENI NAGYHERCZEG, Frigyes, szombaton Karlsbadban meghalt. Temetésén a német császár és a szász király is ott lesz.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET . . . NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szociális folyóirata.

Minden kedden és pénteken
A „Bevándorló“ újságvállalat: Makray Aladár.
Szerkesztő

SINGER MIHALY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street, New York.
Telefonszám 4350 Orchard.

Pittsburgi Iroda: 1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város és Canada egész évre	\$3.00
Egy. Államok egész évre	2.50
Magyarország egész évre	4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants
from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.
Telephone: 4350 Orchard.

Pittsburg offices: 1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City and Canada 1 year	\$3.00
For the U. States 1 year	2.50
For Hungary, 1 year	4.00

Szilánkok

— Az Amerikai Magyar Szövetség clelandi főgyűlésén azon kaptak hajba, hogy kinek adjanak és kinek ne adjanak szavazati jogot. Ugyanazon napon Trentonban egy magyar ember ellen folytatott esküdszéki tárgyaláson a közvádó vérig sértette a magyar nemzetet.

* * *

— Az Amerikai Magyar Szövetség tudvalevőleg azért létesült, hogy sikra szálljon a magyarság becsületéért, hogy megvédje a magyarság általános érdekeit. Nos?!

* * *

— Gyászolni készül Amerika magyarsága. Nem feledkezik meg október hatodikáról. Különösen nagyszabású gyászünnepséget rendeznek az Aradról ideszakadt magyarok. Szépen van ez így. Arad Magyarország Golgothája. Szép is lesz az aradiak ünnepe. Felzokognak majd hangosan. És a zokogás után — tánczra perdülnek. Így intézte ezt a „hazafias“ egylet alkalmi rendező-bizottsága, megfordítva a közmondást olybá, hogy az amerikai magyar még akkor is vigad, amikor sir.

* * *

— Rochester városában egy uriember kárterítésre perelte a vejét. A vőt azzal vádolják, hogy elszorította — anyósát. — Ime, meghazudtolták Akiba rabbit, aki valamikor azt merte állítani, hogy nem történnek új dolgok a nap alatt.

* * *

— Hearst Randolph Vilmos, aki elébb mint polgárestér-jelölt, tavaly mint kormányzó-jelölt elbukott, azt mondta a minap, hogy nem fogadja el a jövő esztendőben az elnökséget. Hearst kezd tanulni! Eljutott már a szülő savanyúságáról szóló tanhoz.

A BEVÁNDORLÓ

— Tíz napja annak, hogy világgá ment a hír, mikép egy magyarországi szindikátus tizezer magyar és tót családot eladott nicaraguai vállalkozóknak. Tíz napja. És csáfolat nem érkezett. Hát igaz volna?

A KORMÁNY HELYZETE.

A „Pesti Hirlap“ egy vezércikke.

Igaz: ez a kormány nagyrészt olyan emberekből, támogató többsége pedig olyan pártokból alakult, akik és amelyek rengeteg időn keresztül ették az ellenzék kenyerét, a minél szebb, szemre tetszetősebb kenyér nincs a világon, csak kár, hogy száraz és az ember foga beletörik, ha a népszerűség felül még jól is akarna lakni belőle. Igaz: az a közel négy évtized, mely a függetlenségi pártot, állandóan eszmékkel gazdagon, amiket meg nem valósíthatott, de amikből, ha egyik-másik meg is valósult, az is csak a mindenkori kormányok dicsőségének számlájára íródott, — és örökké éhesen, mert számára a kormányba-ülés főfeltétele, a többségre vergődés elérhetetlenül távolinak látszott — az a közel négy évtized, melyben ez a párt állandó helyet biztosított magának a parlamentben, a parlamentív, kormányképesse választ legkisebb reménye nélkül — kedvez az olyatén képnek, melyben a függetlenségi párt a nagytű ember alakjában terített, minden jótól görnyedő asztalnál ül és nem ehetik. Nagytű emberre nézve ez valóban a pokol.

De ha ellenzéknek lenni pokol is, kormánynak lenni még nem feltétlenül mennyország, korántsem az a mennyország, melyet a nagytű ember varázsol maga elé. Terített asztal, aminél rogyásig falatozva ül ő, a háta mögött pedig áll egy másik ember, aki — emészt helyette. Nem; ilyen rózsás helyzete nincs a világon senkinek. A miniszterségnek és a kormánypártiságnak is megvannak a maga elmaradhatatlan kisebb-nagyobb kellemenségei.

Am a mai kormánynak a rendesnél is nehezebb helyzetét teljesen átlátjuk és nem tartjuk az ügyet elintézettnak az ilyen olcsó vigasztal: azért kormány, hogy nehéz legyen az élete. Mert Magyarországon soha még kormány nem jött oly népszerűen, mint a mostani. És Magyarországon soha kormánynak nehezebb helyzete még nem volt, mint éppen a mostaninak, melynek a parlamentben a nemzetiségi képviselőkön kívül ugyszólván ellenzéke sincs. Ezzel a kijelentéssel tartozunk magának a kormánynak.

A parlamentben magyar ellenzék nincs, de obstrukcióna készülnek a horvátok, tótok, oláhok, szerbek. A parlamenten kívül pedig általános politikai sztrájkjal fenyegetnek a szocialisták. Nemzetiségek és szocialisták egyetlen magyar kormánynak sem voltak még annyira ellenségei, mint éppen a mostaninak.

A belső ellenségek mellett pedig ott van a minden magyar kormány helyzetét természetesen nehézzé tevő király és Ausztria; nekik szintén gyűlöltebb ez a kormány a rendesnél. Kétségtelenül azért, mert ez a kormány velük szemben magyarabb elődeinél.

Minden valamire való magyar embernek ily körülmények közt egy kötelessége volna: hogy rendíthetetlenül álljon a kormány mögött. Mert ha a kormány Ausztriával és a királlyal szemben gyengének mutatkozik, a hiba nem csupán benne van, de a nemzetben

is. Aki ma 48-as, az a kormányban nem látja tisztán a saját kormányát, aki 67-es, az tulajdonig. Ez végzetessé válható eltévelyedés. A kormány első sorban koalíciós, külön koalíciós programmal és lehetünk 48-asok, 67-esek, akárminők, a mai körülmények közt feltétlenül támogatnunk kell a kormányt.

Ki nem támogatja? Csak akinek fáj, hogy a régi szabadelvű- és darabont-korszak elmúlt.

Ne feledjük és mindig csak arra a tényre térjünk vissza, hogy ez a kormány a jogfolytonosság jegyében foglalta el a helyét. Főfeladata az volt, hogy a jog s vele az erkölcs tiszteletét állítsa helyre Magyarországon.

Képzeliük el, micsoda rommá lett volna Magyarország, ha a darabont-korszak csak még egy esztendeig is tovább tart.

Az ellenállásban már amugy is fogytán volt az erő. A „nyomor és szenvedés“ már mutatkozott erkölcsi züllöttség formájában. Könnyebb lett a lelkiismeret, az emberek már-már nyíltan, szégyenkezés nélkül adták el magukat. Ha ez még csak egy esztendeig is így tart, az alkotmányos kormánynak nemcsak a jogfolytonosságot kellett volna helyreállítani Magyarországon, de a morálfolytonosságot is.

A koalíciós kormány főfeladatának megfelelt, most nincs egyéb hivatása, mint az, hogy Magyarország jövő fejlődésének rakja le az alapjait.

Aki ebben akadályozza, az nemcsak a kormánynak ellenzéke, de ellensége az országnak is. A nemzetiségek obstrukcióját, a szocialisták politikai sztrájkjait ebből a szempontból fogjuk megítélni.

Aki pedig magyar ember létére akadályt gördít az elé, hogy ez a kormány hátralevő feladatait is végrehajtsa, az nem tudja, mit cselekszik.

Ez a kormány népszerűen jött s bukhatik népszerűen vagy népszerűtlenül: az az elégtétele mindig meglesz, hogy nem volt könnyű dolog élnie.

A parlamentben obstrukciót vagy a parlamenten kívül politikai sztrájkot csak akkor lehet csinálni, ha annak is, ennek is erkölcsi alapja van. Obstrukció is, politikai sztrájk is csak valamely kormányjavaslat ellen irányulhat s tisztán azon az erkölcsi alapon, hogy ama kormányjavaslatot a nemzet többsége nem pártolja, a nemzet többsége nem a parlament párttöbbsége többé. Obstrukció is, politikai sztrájk is csak meggátlás és kényszerítést célozhat és érhet is el: valamely kormányjavaslat megszavazásának, szentesítésének meggátlását s új választások kikényszerítését, hogy így az ellenállás jogossága utólag igazoltassék: a kisebbség, a gyengébb fél többségjutása által.

De amiért oláhok, tótok a magyar parlamentben legutóbb obstruáltak, a népiskolai javaslat immár királyilag szentesített törvényynyé lett. Amiért a horvátok obstruáltak, a Máv. magyarnyelvűsége, immár szintén törvény. S amiért a szocialisták a parlamenten kívül obstruáltak, politikai sztrájkot csinálhattak volna, ugyancsak törvény már, a mezőgazdasági cselédekről szóló kormányjavaslat.

Mi ellen irányulna tehát az új obstrukció, melylyel a nemzetiségek fenyegetőznek s a politikai sztrájk, melyet a szocialisták helyeznek kilátásba?

Új kormányjavaslatról, mely ellenállásokat igazolttá tenné, nem tudunk.

Ugy kell tehát lennie, hogy a nemzetisé-

Hazai Dolgok

A kenyérgyár.

BUDAPEST. Ha az akadékoskodó, kicsinyes és lassu hivatalos ész el nem rontja a dolgot, a tél már nem találja kenyér nélkül Budapest lakosságát. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága Vaszilievits alpolgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen elhatározták a fővárosi kenyérgyár felállítását. A gyártelep a Vágóhid- és Mester-utca sarkán fog felépülni és az összes költségek 525.000 koronára rúgnak. Nyolcz—tiz sütkemenczét állítanak fel és naponta huszonötezer kiló kenyeret fognak gyártani és kilóját husz fillérért árulják majd. A hatósági kenyérgyárnak az a czélja, hogy egészséges konkurrencziát teremtsen s a pékeket kényszerítse, hogy jó és olesó kenyeret készítsenek.

Az ülésen felszólt Melly Béla tanácsos, aki kifejtette, hogy a kenyérgyár létesítése halaszthatatlan szükség, mert a pékek ma olyan kenyérral látják el a fővárost, amely köztisztasági és közegészségügyi szempontból egyként türethetetlen. Ha valaki egyszer látta azt a burgonyát, amelyet a pékekhez szállítanak és látta, hogy azt mint kezelik, annak örökre elmegy a kedve tőle, hogy kenyeret egyék.

Őszre tehát lesz kenyérgyárunk és ez azzal szemben, hogy fájni fogunk, némi kis vigasztalás. A lómészárszék felállítása óta ez az első eset, hogy a főváros gondoskodik a szegény emberről. Azonban még ez sem egész munka, mert a kenyér-gyár a tizkrajczáros ár mellett nyer a kenyéren. Holott ezen az üzleten nem szabad nyereszkeskedni és meg kell elégednie azzal, hogy a vállalkozás kifizesse magát. Olyan nagyfontosságú ez a kérdés, hogy még ráfizetéssel is köteles megcsinálni a város.

A szolnoki vendég.

BUDAPEST. Igen különös kalandban volt része minap Blum Arnold szolnoki földbirtokosnak. Este kilencz órakereszt Budapestre, a Gambriusban vacsorázott és részegre itta magát, ilyen állapotban ismeretlen barátai elcipelték egy belvárosi vidám házikóba, melynek kapuja felett vörös lámpa jelzi az égő szerelmet. Ebben a házikóban hamis kártyázással minden pénzét — körülbelül kétezer koronáját — elszedték és reggel öt órakereszt kalap nélkül és holt részegen kirúgták a kapun.

A derék fiatal embert egy rendőr találta meg a Muzeum-köruton, bekísérte az őrszobába, ahol elmondta, hogy részeg volt, tisztán nem emlékszik semmire, csak azt tudja, hogy a Gambrius-étteremből kijövet, két alak megszólította és együtt elmentek a szomszédos mozgófénykép-színházba, majd pedig egy kis korcsmában ittak, azután lányok közé vitték, ahol újra pezsgőt hozattak.

Pezsgőzés közben a két ur, akikhez időközben ujak is csatlakoztak, a mulató ház gazdája, sőt maga a vak zongoramester is, makkon és nasivasin minden krajczárját elnyerték. Mikor már egy fillérje sem volt Blumnak, az órájára és lánczára került a sor, végül pedig, mikor már mindenét elvesztette, és azt mondta, hogy fáradt, le akar feküdni, adjanak melléje őrizetül egy hölgyet, majdnem megverték, azután egy roppant nagy és erős ember kalap nélkül kidobta a kapun.

A rendőség, miután meggyőződött, hogy Blum nem hazudott, tényleg nagy összeget hozott Szolnokról, még a délelőtt folyamán végigkereste a belvárosi örömtanyákat, de

eredmény nélkül. Blum egyikben sem ismert rá arra a házra, ahol kifosztották. Nem lehetetlen, hogy valamilyen privát-mulatóhelyen szedték el a szolnoki földbirtokos pénzét.

Bagóhiten éltek.

BUDAPEST. Humoros jelenet folyt le a budapesti királyi ítélőtábla egyik büntetőtanácsa előtt. Az elnök kihallgatja Géza Máté kecskeméti parasztgazdát, aki verekedés miatt került a vádlottak padjára:

- Feleséges ember maga?
- Voltam.
- Özvegy?
- Nem.
- Hát elvált?
- Az.
- Törvényesen elvált?
- Hát bizony... törvényesen... azaz,

hogy...

— Azt kérdezem, hogy a törvény előtt volt-e, mikor elváltak?

- Hogyne, hogyne... voltunk!
- És a törvényszék kimondta az elválást?
- Olyasformán volt, de nem egészen...
- Hát miért mentek a törvény elé?

— Ugy történt, instálom, a dolog, hogy egyszer tavaly — má' megvallom — elvettem az asszonyt, mert megérdemelte. Aztán elmentem a korcsmába, s mikor este hazakerültem, bezárta előttem a kaput. Így aztán elváltunk. Törvény előtt is voltunk. Ott elítéltek egy hónapra. Hát ha így tetszik érteni...

— Nem ért maga engem! Az kérdezem, hogy válópör volt-e maguk közt?

- Válópör? Minek, instálom?
- Hát ha nem volt, akkor most is hites felesége magának az az asszony!
- Má' hogy volna?
- Hát elváltak, vagy nem váltak el?
- El is, meg nem is. Mert hiszen...
- No, nyögje ki már!
- Mert hiszen, instálom, nem kellett el-

válni, mivelhogy...

- No?
- Mivelhogy csak — bagóhiten éltünk.

Ennek a kérdésnek az eldöntése a hallgatóság zajos derütsége közepette jó tiz percig tartott. Géza Mátét egyébként a törvényszék ítéletének helybenhagyásával fél-évi fogházra ítélte a kir. ítélőtábla súlyos testi sértés czimén.

Fölmentett hitvesgyilkos.

ARAD. Az aradi esküdtszék most tárgyalta Donáth Sándor aradi gazdálkodó bűnpörét. Donáthot az ügyészség hitvesgyilkossággal vádolta. A tárgyaláson kiderült, hogy feleségét, akinek nála nagyon jó dolga volt, s aki ennek daczára elhagyta őt és ismételt kérései ellenére vissza nem tért, hanem feslett életet folytatott, Donáth az

utczán ágyonlőtte és utána öngyilkossági kísérletet követett el, ez a sebe azonban nem volt életveszélyes. Az esküdtek Donáthot a vád és védelem meghallgatása után, a tárgyaláson felmentették. Az ítélet jogerős.

Véresre verték álmában.

BABOTA. Sopronmegye. Mészáros József a minap éjjel az istállóban aludt. Eközben valaki belopódzott hozzá és a fejét több helyen súlyosan megsebezte. Mire álmából és kábultságából magához tért, az éjjeli orv-

HUNFALVY HUGO

Hites ügyvéd és jogtanácsos, közjegyzői hivatal.

Iroda a főpostával szemben.

231 BROADWAY NEW YORK City.

DAYTONBAN

Ohio államban és környékén RADÓ LAJOS ur képviseli a „Bevándorló“-t. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk Radó urat honfitársaink pártfogásába.

VIOLET ARZCREAM

Májfelt, szeplő ellen legjobb a világon. Üde arcbőrt ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhová megküldi a feltaláló:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, Ohio.

KLEIN ARTHUR

magyar bankháza

101 Hawkins Avenue Rankin, Pa.

Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajóra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzull hitelesítéseket, katona ügyeket biztosan elintéz.

MEGNYILT

a legnagyobb magyar gyógyszerár.

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY

Kapható mindenféle hazai gyógyszer, arczkrém, bajusz-pedró, sósborszesz, Superlin (Zacherlin) fuvóval stb. Ugy ó-hazal, mint itteal receptek szakszerűen elkészítetnek.

Póstal megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Beszélünk: magyarul, angolul, németül, tótul s a többi szláv nyelveken.

Pontos czím:

R. A. OLESHAK

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET

280 Bowery, — — New York City.
Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.

A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.

Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé, magyar dalok darabja 35 cent.
Megbízható magyar üzlet. Magyar levelekre magyarul válaszolnak.

ENTREPRISE LIGHT CO.,
280 BOWERY — — NEW YORK CITY.

támadó eltűnt. A csendőrség nyomozza a tettet.

Letartóztatott uzsorás.

DEBRECZEN. Ádám Dezső debreczeni huszárfőhadnagy uzsoráért és sikkasztásért feljelentette az ügyészségnél Weisz Iván gazdag nagyváradi háztulajdonost. A főhadnagy három ezer korona kölcsönt vett fel Weisztól, aki négyezer koronáról kért nyugtát, zálogul pedig 12.000 koronás váltót a fiatal Esterházy Pál gróf aláírásával. A főhadnagy ki akarta cserélni Esterházy váltóját, de Weisz többszöri kérésre sem egyezett bele. Feljelentésére az uzsorást letartóztatták és Debreczenbe kísérték. Gróf Esterházy Pál volt huszárfőhadnagy különben állandó üzleti összeköttetésben állott Weisz Ivánnal.

Megkövezett gyorsvonat.

DEBRECZEN. A minap este Budapestről Debreczenbe érkező 1704. számú gyorsvonatot titokzatos kezek közáporral valóssággal elárasztották, egy fél téglát Nagy István vonatvezetőt fejen találta és súlyosan megsérült, úgy hogy Debreczenben le kellett váltani. A vonat több ablaka bezuzódott.

Agyonszurta véletlenségből.

GYŐR. A győri kir. törvényszék minap tárgyalta Tancsics István városi rendőr ügyét, aki 1906. jun. havában egy éjszakai dulakodás közben véletlenül agyonszurta Szabó Józsefet. Annak idején a törvényszék kéthavi börtönrre ítélte volt Tancsicsot és ítéletét a kir. tábla is jóváhagyta, a kir. Curia azonban alaki okokból megsemmisítette az ítéletet. A törvényszék a tárgyaláson felmentette a vádlottat. Az ítélet azonban még nem jogerős, mert a meggyilkolt Szabó József atyja nem nyilatkozott eddig, vajjon szándékozik-e felelősséget vállalni az ítélet ellen. Ha nem felelőssé, az ítélet jogerőre emelkedik.

Három ember tüzhalála.

KAPOSVÁR. Szakály-Högyészen Kupfer Béni szatócs házát ismeretlen tettesek boszúból felgyújtották. A tűz oly hirtelen terjedt el, hogy a mentésre alig lehetett gondolni. A szatócs felesége és két gyermeke bennégett a házban. A nyomozás megindult.

Bicskázó munkások.

KAPUVÁR. Sopronmegye. Visi György gartai és Pongrácz Mihály kapuvári lakosok régebbi idő óta együtt dolgoznak a Berg báró kapuvári gőzmalmában. Minap este, mikor a zsákolást végezték, betértek az egyik ivóba, hogy fáradt tagjaikat egy kis sziverősítővel felüldítsék. Jól beszedegethettek pálinkából

már, midőn a virtus ébredni kezdett bennük. Kezdetben csak kézzelfoghatóan társalogtak, utóbb már előkerült a bicska is. Szemtanuk szerint először Pongrácz fogta neki a kést Visinek ama kellemes ígérettel, hogy: — Csak a gégedet vágom át.

Visi nem hagyta jussát. Elkapta ellenfele kezéből a kést és azzal nyakba szurta Pongráczot, kit a vér elborított, de mégis elvászorgott így a Hungária-kávéházig, ahol a nagy vérvesztéségtől elgyengülve összeesett. Itt találták meg a járőrök, kik hívták az orvost. A szurás életveszélyes.

Öngyilkos matrona.

KECSKEMÉT. Idősebb Halász Mihályné kecskeméti polgárasszony régóta rákbajban szenvedett. Most, hogy a kórházból elengedték és tudatára jött baja gyógyíthatatlanságának, egy örízetlen pillanatban felakasztotta magát az ajtó kilincsére. Hozzá tartozói, akik csak néhány óra múlva érkeztek haza, már csak holttestét találták.

Véres bucsu.

KESZTHELY. A Gyulakeszin tartott bucsu alkalmával a legények egymással összeveszttek és parázs verekedés támadt közöttük, mely alkalommal Komoróczy András vejét, Lőcze Gábort, veszedelmesen megsebesítette. A verekedésnél még megsebesült Sipos Vndel, kit összeszurkáltak, Károly István és Németh János kovácssegéd, akit revolverrel meglöttek.

Az elsült puská.

KOMORÓ. Szabolcsmegye. Béres Balázs 18 éves dinnyecsőszhöz kiment a barátja, ifj. Barnai János suszterlegény és ott a csősz kunyhójában együtt töltötték a délutánt. A csősz kezében ott volt a puskája s elkezdte hecizelni barátját, aki még sohasem lőtt puskából, hogy meg se tudná fogni a puskát, olyan ügyetlen hozzá. Nemsokára odavetődött a kunyhóba egy harmadik komorói legény is, s Béres ez előtt is tovább folytatta barátjával a hecizelődést. Te — mondta neki — hisz még akkor sem mersz a fegyverhez nyulni, ha nincs is megtöltve! Erre Barnai, hogy megmutassa, hogy nem fél a fegyvertől, kikapta a barátja kezéből a puskát s elkezdte babrálni. Véletlenül a kakashoz ért a kezével s ekkor a puska, a melyről mindegyik azt hitte, hogy nincs megtöltve, — elsült és szíven találta Bérest, aki holtan rogyott össze.

Az eszelős rémtette.

MISKOLCZ. A városhoz közelfekvő Rurobánya községben Bodnár János rurobányai földmivest Mária nevű eszelős leánya egy nagy késsel mellbeszurta úgy, hogy a szerencsétlen ember rögtön meghalt. A gyilkos leányt a csendőrök a miskolczi ügyészségre kísérték, ahol a vizsgálóbíró előtt nem a gyil-

kosságról, hanem egészen más dolgokról beszélt. Az apagyilkos leány elmebeli állapotát orvosszakértőkkel megvizsgáltatják.

Elfogták a cigányokat.

NAGYKÁLLÓ. A gyóni és dánosi rablógyilkosságban bűnrészes s eddig szökésben levő cigányokat hosszas nyomozás és megfigyelés után Balog Lajos, másként Sztojka Dolár és Lakatos János, más néven Sztojka Kuna nyiregyházi és patrohai cigányok személyében Csordás Ferencz nagykovácsi csendőrzásparancsnoknak Sarudy és Blsó őrsvezetők segítségével sikerült a Nagy-kállóhoz tartozó Perked pusztán elfogni. A cigányokat Teglásra szállították, hol felismerte őket Katona János korcsmáros és Desán Sándor téglási ács, aki a cigányokkal bort ivott, továbbá Varga Bertalan és Cserny István kertészek, akik a menekülő cigányoknak utjukat állták s akikre azok kést rántottak. Felismerte őket továbbá az őket akkor üldöző Sasy László csendőr is. Lakatos Gyurka és Lakatos Vilma, akik az elfogott cigányok társaságában voltak, a kukoricásban eltűntek. Nyomozzák őket.

Bányászok sztrájkja.

SOPRON. A Sopronhoz tartozó s a város tulajdonát képező Brennberg köszénbánya összes munkásai, mintegy nyolczszázan, sztrájkba léptek. Oly bérjavítást követelnek, hogy a napibér legkisebb mértéke négy korona legyen. A bérlő társaság a munkások követelését ezuttal nem teljesítheti, mert az utóbbi években az aknázás igen kedvezőtlen eredményeket tüntetett fel. Az egyezkedési tárgyalásokat mindezeidig meg sem indították. A sztrájk a várost közvetlenül nem érinti, azonban a lakosság attól tart, hogy télen szénhiány lesz.

LENGYEL SÁNDOR ur

mint a PITTSBURGI iroda megbízottja, előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van hatalmazva. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe.

OLVASCINKHOZ.

Dr. Pólya László ur belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ TRENTONBAN.

P. A. Spracklen

356-358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

ZÁSZLÓ, JELVÉNY, MISERUHÁK

Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények

Bálok és ünnepekhez szükséges szalagok és diszítések raktára. Jutányos — áruk. —

LITVAY JÁNOS

8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O.

RIZSÁK JÁNOS
passaicai pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

Pénzt a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítatnak és konzulátusilag hitelesíttetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Fényképészeti

Müterem

Ha ezen hirdetést kivágja s behozza, minden tuczat kép után kap

INGYEN

egy életnagyságu képet.

A legjobb felvételek. Vasárnap is nyitva.

S. ROBINSON

fényképész

1716 Centre Avenue, PITTSBURG, Pa.

Egry Csillagok.

Regény 5 részben.

Irta: Gárdonyi Géza.

(Tizenharmadik folytatás.)

A levegőt folyton por szürkésítette. Fegyverzörgés, lórobogás moraja töltötte be a csendet, mikor egy-egy zenekar elmerült a völgyi kanyarulatban.

A diák egyszer csak felkapta a fejét és így szólt:

— Tulipán. Ez a sok ember nem jön hiába!

— Hát hiába nem jár soha.

— Ezek Budát akarják elfoglalni!

— Lehet, — felelte Tulipán.

A diák szintelen arczzal nézett Tulipánra.

— És ha a szultán véletlenül utközben meghal?

— Nem hal az meg.

— De ha mégis...

Tulipán vállat vont:

— Mindig magával hordja a fiait.

— Eszerint hétfejű sárkány.

— Mit mond?

A diák felelet helyett kérdezett:

— Mit gondolsz, mennyi idő alatt érkeznek Budára?

— Azt nem lehet tudni.

— Mégis, mit gondolsz?

— Ha eső lesz, pihennek két-három napig, lehet, hogy egy hétig is.

— De hátha nem lesz eső?

— A forróság miatt is pihennek.

— A diák nyugtalanul mozgott a helyén.

— Akkor én megelőzhetem őket, — mondotta, — ha azt látom, hogy nem fordulnak vissza.

— Mit tetszik mondani?

— Azt, hogy ha ezek Buda alá mennek, akkor nekem vagy vissza kell hoznom Cecyékét, vagy ott kell lennem mellettük.

A banda harsogása elnyomta a beszédüket. A janicsárok hosszú menete valahára véget ért, és egy sárgászalós, struczetollas pompás menet következett, amely egy méltóságos ősz óriás körül lépkedett.

Az ősz ur előtt két irgalmatlan hosszú piros lófarkat vittek, s a lófarku zászlók rudja ragyogott az aranytól.

— Ez a szultán! — kiáltott megrendülve a diák.

— Dehogyan az, — felelte Tulipán. — Ez csak a janicsár aga, s a sok czifra ur körülötte mind jaja-basi.

— Mi a pokol csodája az a jaja-basi?

— Janicsár tisztek.

Aranyos alabárdok között egy ragyogó csoport következett.

Ez a két fiatal embert rajzolta körül.

— A szultán fiai, — magyarázta Tulipán tiszteletteljes hangon, — Mohamed és Szelim.

Azonban csakhamar vállat vont:

— Vigye el őket az ördög.

Két vidám barna fiatal ember volt ez a két szultánfi. Nem hasonlítottak egymáshoz, de látszott rajtuk, hogy szeretik egymást.

— Ni, ott megy Jaja-oglu Mohamed?

— Az a híres pasa?

— Az.

Egy méltóságos tekintetű, szürke szakállu pasa jött a szultánfiak után. Előtte hét lófarkas zászlót vittek. A fején rengeteg fehér turbán.

A BEVÁNDORLÓ

— Ez, — mondotta Tulipán, — a Jumurdsák apja.

— Lehetetlen.

— De bizony. Az imént ment el a másik fia is. Arszlán bég.

— De hát micsoda név ez a Jumurdsák?

— Csufnév, — felelte Tulipán.

S egy fűszálat szakított le. Azt rágogatta unalmában.

Egy csapat ezüst és aranybuzogányos, ijesztően magas turbánú csapat következett. A diákot egész testében remegés fogta el. Érezte, hogy most jön a szultán.

— Mindenható Istene a magyarnak! — így fohászzkodott, — légy velünk!

A sok arany és ezüst fegyver, a csillogó köntösök összehullámzottak a szeme előtt. Rá is tapasztotta a két kezét a szemére, és egy percze befogta, hogy jobban lásson.

Tulipán oldalba lökte.

— Nézzen hát! — szólt remegő hangon.

— Amott jön a szultán.

— Melyik?

— Aki előtt a dervis kering.

Egy magányosan menő, egyszerű szürke köntösű lovas. Előtte egy dervis kering gépiesen egyforma sebességgel. A dervis fején másfélkönyök magas teveszörsüveg. A két keze széjjel. Egyik tenyere az ég felé, a másik a föld felé. A szoknyája harangként terülődik a forgástól.

— Keringő dervis, — magyarázta Tulipán.

— Hogy bele nem szédül vagy ő, vagy az a ló.

— Megszokta mind a kettő.

A lónak csakugyan mindig szabad a menése. Másik hat fehérszoknyás dervis ott megy kétoldalt s várja, hogy felválthassa a keringőt.

— Ez a hét dervis így kering Konstantinápolytól Budáig, — jegyezte meg kiáltva Tulipán.

Mert a trombiták, sipok, dobok, réztányérok zajától nem lehetett másképpen érteniök egymást.

A szultán egy kis fürge pejlovon ült. Mögötte két félmeztelen szerezsen öles hosszú pávatoll árnyékvetővel igyekezett a felséges urat a nap szuró tüztől védeni. A levegő különben is átfült volt itt a völgykanyarulatban, s ő felsége épp úgy szivta a port, mint a legrongyosabb katonája.

Ahogyan a szikla alá ért, lehetett látni, hogy veres atlaszdolmány és ugyanilyen bugyogó van rajta. A turbánja zöld. Az arcza sovány és beesett. Hosszu, vékony, szinte lecsüngő orra alatt keskeny ősz bajusz. Az állán rövidre nyirt göndör, ősz szakáll. A szemei kiülő gurgulaszemek.

Ahogyan Gergely még jobban meg akarja szemlélni, eget-földet rázó dördülés hangzik a közelben, úgy hogy a szikla meginog alattuk.

A lovak visszatorpannak. A szultán a visszaugrott ló nyakába zökken. A zene eláll. Órült kavargás. Por és kódarabok, testtagok, fegyverek és véresepek esőként hullnak az égből. Zavarodás és ordítás a

UJGAZDA! UJRENDI!
Elsőrendű magyar szakácsné!
Mrs. B Á T H Ö R Y
PITTSBURGBAN
az egyetlen szépen berendezett magyar
étterem és kávéház a
LITTLE HUNGARY
ahol izletes ételekre, figyelmes
kiszolgálásra talál.
911 FIFTH AVENUE
VAJDA és ZNAMENAK, tulajdonosok.

HERSKOVITS ADOLF
— magyar órás. —
Raktáron tart nagymennyiségű hazai órákat,
láncokat, karpereczeket, gyűrűket férfi és női
mindennemű ékszereket s azokat a legjutányo-
sabbban árusítja. Kitűnő pipák raktáron!
UNIONTOWN, PA.,
83 W. MAIN STREET.

KAIL G. ÁRPÁD
bank és hajójegy üzlete
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai
ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába
hetenként kétszer, a legpontosabban és legol-
csóbban.
UNIONTOWN, PA. — W. MAIN STREET.

WARADY LAJOS
*Hazai peres, — katonai ügyek pontos
elintézője.*
Pénzküldés az ó-hazába.
As összes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE S ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. BROAD ST., TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK
BANKHÁZA
317 East Houston st., NEW YORK.
Törvényes képviselő a legjobb hajóvonal-
nak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwer-
pen vagy Flumén át a Cunard vonalon.
Pénzküldemények továbbítására az ó-hazá-
ba a legmegbízhatóbb cég.
KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar kölcsonkönyvtár, tűzbiztosítás,
csomagok kihozatala és hazaszállítás.
Levélczím:
DEUTSCH BROS.,
317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RUDNER és ROTH, tulajdonosok
NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán
Kitűnő ételek és italok
A Magyaroknak kedvenc találkozási helye
Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

völgy felé a seregben.

— Végünk van! — kiáltja a kezét összesapva Gergely diák.

És a völgy felé mereszti rémült szemeit.

A völgyben sötét füstoszlop magaslik a fellegek közé. A levegőt elnehezíti a puska-porbüdösség.

— Mi történt? — kérdi ijedten Tulipán.

— Az, — feleli félájultan a diák, — hogy nem a janicsár-aga a szultán.

VII.

A robbanást egy percnyi kábult csend követte, azután mindenki kiáltozott és káromkodott. A megzavart rendek összekeveredetten hullámoztak arrafelé, ahonnan a lángoszlop felcsapott.

Az a hely holtakkal és sebesültekkel volt tele.

A távolabb levők is megzavarodtak. Nem tudták, hogy valami elrejtett hadsereg öregágyuja szólalt-e meg, vagy hogy puskaropos szekér robbant fel az uton.

A janicsárság azonban tudta már, hogy aknarobbantást intéztek ellene. Szétzúdult az erdőbe, mint a felvert darázsraj.

Keresték az ellenséget.

De nem találtak mást az erdőben, csak a papot, a diákot, meg Tulipánt.

A pap félholt volt. Az ajkán véres hab. A ruhája mintha korpával hintették volna be. A fa-rétől volt olyan. A robbanás eldöntötte a fát s kivetette őt az üregből.

A szultán maga elé hozatta a három elfogottat.

Leszállt a lováról. A katonák egy nagy rezes dobót tettek székül a földre. Egy főtiszt ráterítette szőnyegül saját kék selyemkaftánját.

A szultán azonban nem ült le.

— Kik vagytok? — kérdezte Tulipánhoz intézve szavát.

Megismerte az arczáról, meg a lánczról, hogy török rab.

— Én rab vagyok, — felelt térdenállva Tulipán, — láthatod, minden igazhivő atyja: itt a láncz a lábamon. Janicsár volnék különben. A nevem Tulipán.

— Hát ez a kölyök?

A diák csak állt, és a helyzetbe belezavardottan nézett a diószemü, kifestett arczu, birkaorru emberre, akinek fel kellett volna az imént repülnie a török mennyországba.

— Fogadott fia Török Bálintnak, — felelte Tulipán.

— Az enyingi ebnek?

— Annak, felség.

— És ez az ember? — kérdezte a szultán a papra mutatva.

A papot két janicsár tartotta. A feje lelógott. A vér végigesurgott a szájából a mellén. Nem lehetett tudni, hogy ájult-e, vagy megvan halva?

Tulipán ránézett a papra.

Egy főtiszt belemarkolt hátulról a pap ha-

jába, és felvonta a fejét, hogy Tulipán jobban láthassa.

A vér csepegett a félholtak az álláról. A melle zihált.

— Nem ismerem, — felelte Tulipán.

— A diák se ismeri?

Gergely a fejét rázta.

A szultán a fiura pillantott, aztán ismét Tulipánhoz fordult:

— Micsoda robbanás volt ez? — kérdezte tovább. — Engem akartak megölni?

— Felséges uram, — felelte Tulipán — mi a diákkal gombát szedtünk erre. Meghallottuk a zenét. Ide futottunk. Én, a te lábad méltatlan pora, csak azt vártam, hogy elhaladj, azután kiáltottam volna, hogy szabadítsanak meg.

— E szerint nem tudsz semmit.

— Ugy üdvözüljek az igazak paradicsomában.

— Oldjátok el, — felelte a szultán, egy vércseppet utálattal törölve le a kabátja ujjáról. — Lánczát kössétek a diák lábára!

Aztán a papra tekintve, folytatta:

— Ezt az ebet az orvosok fogják gondozás alá. Akarom, hogy vallomást kapjunk tőle!

A szultán azután újra lóra ült. A fiai melléje csatlakoztak, s a bosztandsik és basák kíséretében a robbanás helyére lovagolt.

Mig a diák lábára a lánczot verték, látta, hogy a papot lefektetik hanyatt a földre, és egy börtömlöből vizet csurgatnak az arczára és a mellére.

Mosták róla a vért.

Egy hamuszín kaftánba öltözött komoly török időnkint felvonta a pap szemhéját, és figyelemmel nézte.

A diák lábára eközben fellakatolták a bilincset, s elkísérték a foglyok közé.

Sápadt volt a fiu és reszketett, mint a nyárfalevél.

Negyedóra mulva ott termett Tulipán is. Kékbe volt öltözve, mint a janicsárok. A fején fehér süveg; a lábán vörös bakancs.

Az öklét rázva, dühösen ordított a diákra:

— Markomba kerültél, hitetlen kutya!

S hogy erre a diák halottian sápadt arccal fordult feléje, intett a szemével, hogy ne féljen.

VIII.

Gergely gyalog ment egy csoport fáradt és poros gyerek között. Oldalt egy sor janicsár kísérte őket. Mögöttük az ágyus szekerek jöttek. Az egyik ágyu rengeteg nagy volt; ötven pár ökör húzta. A rövidköntösű, vörösruhás toposik serege kísérte.

A nap égető meleggel kinozta az egész sereget. Az ut fehér pora is forró volt. Egy nyolczéves gyermek minden tizedik lépésnél nyöszörgött:

— Vizet adjanak! Szeretnék vizet inni!

Gergely odaszólt Tulipának:

— Adjon neki.

— Nincs, — felelte magyarul Tulipán. — A kulaacs ott maradt.

— Hallod, fiam, hogy nincs, — szólt hátra Gergely a gyermeknek. — Adnánk szivesen, ha volna, hát csak tőrj estig, ahogy lehet.

A lábán levő lánczot hol az egyik, hol a másik kezével kellett vinnie, hogy léphessen, de a láncznak egyre nőtt a súlya. Alkonyatkor már úgy érezte, mintha mázsányi terhet czipelne magával.

A gyermekhad ekkor már az ágyukon és tevéken ült. Fölszedték a toposik őket, mert elbukdostak a fáradságtól.

— Messze vagyunk-e még? — kérdezte Gergely a jobbán menő rongyos katonát.

— Nem, — felelte az, nagyot nézve, hogy Gergelyt törökül hallja szólani.

Kerekarczu fiatal óriás volt az a török. Szakadozott bőrmelles volt rajta s abból

THE RISING SUN BREWING CO.

Csehországi módon készülő sör
A legválogatottabb arany árpából, malátából
és mézharmatos cseh komlóból főzlik.

FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY

IMPORTALT BÖRNEEL

ELIZABETH, N. J.

Ha bajba jutott, forduljon

NAAR MANFRED

BÉKEBIRÓHOZ,

15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.

aki tanácscsal, segítséggel látja el.

MAGYAR, NÉMET, TÓT, LENGYEL STB.

TOLMÁCS MINDIG KÉZNEEL.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB

hazai regény és imakönyvek, hangszerek és kották, valamint mindennemű hazai importált árucikkek FALKENSTEIN SOMA-nál szerezhetők be.

— Irjon árjegyzékért. —

FALKENSTEIN SOMA,

a „Bevándorló” new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosai ez ideig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindennemű betegségek gyorsan és sikeresen kezelhetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órától esti 8 óráig, ünnepnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE

402 GRAND ST. — PITTSBURG, PA.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR

volt csász. és kir. katonáorvos, a magyar kir. posta-, távirtda és telefon, a m. kir. államvau-
utak és a osász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa

Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzulátusi orvos, a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. —

Levelekre válaszol:

Dr. LOUIS BOTTLIK

420 SO. HALSTEAD STREET. — Telephone Monroe 1116. — CHICAGO, ILL.

meztelenen nyultak ki a karjai. Micsoda karok! Czombokul is szívesen látná más ember az ilyen tagokat. Fegyvere: két hosszú handsár az övébe szurva; az egyik szarvascsontnyelű, a másik sárga marhalászsár- esont, még a kettős bütyök is azonmód a csont végén, ahogy a természet megformálta; de a főfegyvere, az a hosszú, rozsdáshegyű dárda, amelyet a vállára fektetve hordoz magával. Ez az ugynevezett szabadkatonák közül való, akik csupán a zsákmányért járnak. Parancsolni parancsol nekik mindenki, de már engedelmességeknek csak addig engedelmességeknek, míg a tarisznyájukat meg nem tömik. No, ennek jó nagy volt a tarisznyája, s ugyancsak lapos. A hátán lötyögött pedig ez a tarisznya, s ez is afféle maga-készítette jószág. Rajta volt az ökörnék a szőre és bélyege is. A bélyeg egy négyfelé osztott tenyérnyi kört ábrázolt.

— Török vagy? — kérdezte a katona.

— Nem, — felelte büszkén a diák, — nem tartozom semmiféle olyan nemzethez, amelyik rabolni jár.

(Folytatás következik.)

Hajójegyet és vasúti jegyet vásárolni és pénzt az Ó-hazába küldeni legbiztosabb legjobb és igen előnyös Kiss Emil banknál állami Kőzjegyző 104 Second Ave. a hatodik utca sarkán New York Tíz év fennáll. Személyes felügyelettel

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

Gross Ede

Brandler L.

Yorkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban

1393 MÁSODIK AVENUE

a 72. és 73. utcák között

Tulajdonosok:

GROSS EDE és BRANDLER L.

MINDEN NAP CZIGÁNYZENE

Kitűnő magyar ételek és jó italok

Pontos kiszolgálás

POMPAS BILLIARD ASZTALOK

The Friedman Print

215 BOWERY

NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s mindenemű nyomtatványok elkészítését. Kitűnően felszerelt magyar nyomda.

A „BEVÁNDORLÓ”-T ITT KÉSZITIK. Elvállalja minden kiállítás olcsó árak mellett.

I. BOSS
111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálása.
KÖLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYANYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR

elnök

HARRY F. POTTER

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-County legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy póstaútvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"

AZ ALLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség, több mint \$1,000,000

Betétek több mint 16,000,000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

vetkező helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat felvehetnek és nevükben nyugtázzhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétel céljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Sen. & Co. Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az Ó-hazába és az Ó-hazából sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az Ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzulátusi hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegyzői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Készít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

Klein Arthur, Rankin, Pa.

Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése.

Kail G. Árpád, Uniontown, Pa.

Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MICHIGAN ALLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja, Detroit.

Alapított 1871. tőke \$500,000, fölösleg \$350,000, takarékosbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R. Bodde segédpénztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Fiókület Gratiot Ave., üzlet vezető Ino. N. Wolfschlagel.

MISSOURI ALLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trusttársaságának, Bonne Terre.

Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM.

Percel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.

The Dollar Savings & Trust Co. Youngstown. Vagyon \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékos bank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékosbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapest, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul személyes ügyintézésének irodája: Fiume, Andrassy ut 23 Magyar amerikalak, akik az Ó-hazában nehézségekkel találkoznak forduljanak oda.